

Děti narozené mimo manželství na přelomu 18. a 19. století na panství Škvorec

Předložená práce je typickou studií historické demografie, vycházející z excerpce dat o narozených dětech z farních matrik z let 1750-1849.

Z práce je patrné, že autorka prostudovala řadu odborných titulů nejen demografických, ale též historické, sociologické provenience a také odbornou literaturu zaměřenou na matriky a archivnictví. Mnohé tituly jsou publikace naučně populární, což - kromě zasvěceného textu práce - svědčí o hlubším zájmu autorky o historii. Vzorem jí jistě byly i závěrečné práce zaměřené na historickou demografii studentů demografie, sociologie nebo historie. Všechny tyto publikace jsou uvedeny v seznamu literatury a pramenů a v textu jsou řádně citovány.

Práce o celkovém rozsahu 61 stran, z nichž vlastní text tvoří 41 stran, je členěna kromě úvodu a závěru do šesti kapitol. Vlastní téma je logicky uvedeno kapitolami všeobecně informativními, v nichž autorka charakterizuje zkoumaný region, podává stručnou historii a začleňuje svou práci do historického kontextu stoletého období od roku 1750, což bylo období velkých sociálně ekonomických a politických změn, období celkové modernizace společnosti. Následují kapitoly zabývající se strukturou a vývojem matrik sledovaného regionu a diskusí s literaturou; oceňují, že k citovaným pramenům autorka přistupovala kriticky, nebojí se vyjádřit svůj názor jak ke struktuře tak k obsahu některých prací. Poslední z těchto úvodních kapitol tvoří metodická kapitola, kde jsou kromě popisu použitých metod zaznamenány i potíže a problémy, s nimiž se musela autorka vypořádat, a užitečná kapitolka vysvětlující tehdejší právní postavení dětí narozených mimo manželství.

Těžiště vlastní práce je v dále členěné kapitole sedmé, v níž autorka rozpracovala v detailu údaje pořízené z matričních zápisů. Je zřejmé, že musela věnovat mnoho času a trpělivosti pořízení příslušných souborů dat, které vypisovala dnes již z fotokopií historických matrik katolických i evangelických, na nichž řada zápisů byla obtížně čitelných nebo duplicitních. Zpracování je po odborné stránce na velmi dobré úrovni, autorka věnuje pozornost všem aspektům týkajícím se narozených, ale také se např. pokusila odvodit sociální postavení svobodných matek ze zápisů o sociálním postavení otce, zabývá se legalizací dětí narozených mimo manželství, stručně je zpracována sezónnost narozených mimo manželství. Kolísavé časové řady jsou zpracovány pomocí klouzavých průměrů, zjištěné údaje jsou analyzovány a stručně komentovány.

V závěru práce jsou shrnuty výsledky práce, diskutovány zjištěné skutečnosti v souvislostech s dobovými událostmi, autorka se zamýšlí nad možnými příčinami výkyvů v počtech narozených. Nedílnou součástí práce je obsáhlý seznam použité literatury a pramenů dat. Práci vhodně doplňuje a oživuje příloha s fotokopiemi matričních zápisů, historickou a současnou mapou regionu a fotografiemi zajímavých objektů se vztahem k tématu. Práce byla předložena ve velmi pěkné grafické podobě.

V práci neshledala žádné větší věcné chyby, je zde minimum překlepů, několik drobných chyb. Nezvyklé je uvádění citovaných pramenů v poznámkách pod čarou, tak jak se používá v publikacích historiků, zároveň jsou ale tytéž prameny ještě uvedeny v seznamu literatury. Poněkud zavádějící je však samotný název práce, který navozuje podstatně kratší období než stoleté, jež je ve skutečnosti zpracováno.

Velmi dobré vyjadřovací schopnosti autorky přispěly k tomu, že po technické stránce výborně zpracovaná práce je zároveň také čtivá a zajímavá - autorka využila poznámek pod čarou také k tomu, že odborné pasáže doplňuje vhodnými citáty z matričních zápisů.

Barbora Kuprová v práci prokázala, že zvládla metody historické demografie i příslušné partie demografické analýzy, dokázala začlenit svá zjištění do širších souvislostí společenského vývoje. Její práce nepochybně přispěla k poznání další části historie obyvatelstva českých zemí.

Práce splňuje nároky kladené na bakalářské práce a proto ji doporučuji k obhajobě.